

UAB

Universitat Autònoma
de Barcelona

Guia docent

Titulacions de Grau i de Màster

APLICATIU

GUIA DOCENT

PROVISIONAL

UAB

Universitat Autònoma
de Barcelona

Guia docent

Titulacions de Grau i de Màster

1. Dades de l'assignatura

Nom de l'assignatura	GEOGRAFIA REGIONAL
Codi	28173
Crèdits ECTS	6
Curs i període en el que s'imparteix	1 ^o curs, segon semestre
Horari	<i>Dimarts i dijous de 11.30 a 13.00 (Grup 1). En xarxa (Grup 70)</i>
Lloc on s'imparteix	<i>Departament de Geografia, Facultat de Filosofia i Lletres</i>
Llengües	Català

Professor/a de contacte

Nom professor/a	Mireia Baylina Ferré
Departament	Geografia
Universitat/Institució	Universitat Autònoma de Barcelona
Despatx	B9-1068
Telèfon (*)	93-586 80 60
e-mail	Mireia.Baylina@uab.cat
Horari d'atenció	Dimarts i dijous de 10.30 a 11.30 (Grup 1)

2. Equip docent

Nom professor/a	Maria Rodó-de-Zárate
Departament	Geografia
Universitat/Institució	Universitat Autònoma de Barcelona
Despatx	B9/1084
Telèfon (*)	93-5814808
e-mail	maria.rodó@uab.cat
Horari de tutories	Dimarts i dijous de 10.30 a 11.30 (Grup 1)

*(Afegiu tants camps com sigui necessari)
(*) camps optatius*

Nom professor/a	Mireia Baylina Ferré
-----------------	----------------------

Departament	Geografia
Universitat/Institució	Universitat Autònoma de Barcelona
Despatx	B9-1068
Telèfon (*)	93-586 80 60
e-mail	Mireia.Baylina@uab.cat
Horari d'atenció	Dimarts i dijous de 10.30 a 11.30 (Grup 1)

3.- Prerequisits

El coneixement previ necessari per a seguir l'assignatura és el domini de l'anglès a nivell de lectura i de comprensió oral.
Altres requisits mínims més propis de la disciplina ja els hauran assolit en l'assignatura de Geografia Humana, obligatòria i desenvolupada durant el primer semestre.

4.- Contextualització i objectius formatius de l'assignatura

L'assignatura Geografia Regional forma part dels crèdits de formació bàsica del primer curs del Grau de Geografia, i té per objectiu donar una aproximació teòrica i metodològica a l'estudi regional en geografia.

El programa es divideix en dues parts: la primera part és una introducció a la geografia regional, i als llocs i les regions en un món canviant. Es pretén situar la perspectiva regional en el conjunt de la disciplina geogràfica i donar a conèixer les bases conceptuals de l'estudi de les regions, així com explicar l'evolució de l'organització regional del món. La segona part es dedica a l'anàlisi regional des de la concepció tradicional de la regió en el marc del possibilisme, fins a la consideració del cos com a lloc, en el context del postmodernisme. En aquest sentit, s'avança des de la geografia regional clàssica i els mètodes tradicionals d'investigació, fins arribar a l'anàlisi de l'anomenada "nova geografia regional" en el marc actual de la interrelació entre el global i el local.

En definitiva, l'assignatura vol mostrar la importància de la geografia regional en la història de la disciplina i en particular, de l'anàlisi regional en el món actual. La compressió del temps i de l'espai ha fet augmentar les diferències regionals i locals i cal evidenciar-ho; i per altra banda, malgrat l'abundància i disponibilitat d'informació s'evidencia un profund desconeixement dels territoris. Aquest coneixement és fonamental per explicar molts dels esdeveniments actuals al món i a totes les escales.

Els objectius més específics són:

1. Entendre i valorar la importància del concepte de regió en geografia i les diferents accepcions segons les escoles de pensament geogràfic.

2. Valorar el concepte de regió com un marc d'interacció social, econòmica, política i cultural.
3. Comprendre i saber utilitzar el concepte actual de regió en el context de la interrelació entre el local i el global, i aplicar-lo a diferents escales d'anàlisi.
4. Analitzar i proposar criteris de regionalització del territori.
5. Valorar la importància dels estudis regionals en geografia.
6. Desenvolupar les capacitats de treball autònom i de treball en equip.

5.- Competències i resultats d'aprenentatge de l'assignatura

Competència

CE1. Comprendre les relacions espacials a diferents escales territorials a través de les relacions entre natura i societat i a través de la dimensió temporal.

Resultats d'aprenentatge

Saber reconèixer les relacions entre natura i societat al territori i en diverses escales geogràfiques i en el temps. Saber definir el concepte de regió i identificar les relacions i interdependències entre regions.

Competència

CE13. Analitzar i explicar els esdeveniments del món actual des d'un punt de vista geogràfic

Resultats d'aprenentatge

Ser capaç de comprendre que el coneixement és situat; que els esdeveniments ocorren en un temps i un lloc determinat, i per tant, poder analitzar-los i explicar-los en el context en el què es produeixen.

Competència

CT5. Analitzar, sintetitzar i raonar de forma crítica

Resultats d'aprenentatge

Comprendre que l'anàlisi regional requereix identificar amb claredat la regió, justificar els límits, analitzar els seus components, mostrar les seves interdependències, sintetitzar la informació obtinguda i avaluar-ne els resultats de forma crítica. Igualment, cal saber transmetre oralment i a nivell escrit aquesta informació de forma clara i ordenada.

Competència

CG3. Respectar la diversitat i pluralitat d'idees, persones i situacions.

6.- Continguts de l'assignatura

I PART. REGIONS: TERRITORIS DISTINTIUS, INTERDEPENDENTS I CANVIANTS

Bloc 1. Introducció: Geografia regional, regionalització i regions en context

II PART. ANÀLISI REGIONAL: DEL CONCEPTE DE REGIÓ TRADICIONAL AL COS COM A LLOC

Bloc 3. El concepte de regió i la construcció de la geografia regional: L'escola regional francesa

Bloc 4. La perspectiva sistèmica i la geografia coremàtica

Bloc 5. La perspectiva de l'economia política

Bloc 6. La perspectiva cultural

7.- Metodologia docent i activitats formatives

Els continguts de l'assignatura es desenvoluparan a través de les següents activitats:

- 1) Explicacions orals per part de la professora (Grup 1) o lectura dels apunts i altres materials generats per la professora (Grup 70)
- 2) Lectura d'articles i/o capítols de llibre
- 3) Visualització de pel·lícules relacionades amb els temes d'estudi
- 4) Projecte de curs en grup (Grup 1) o individual/en grup (Grup 70)
- 5) Debat presencial (Grup 1) o en xarxa (Grup 70) de les lectures obligatòries i pel·lícules

TIPUS D'ACTIVITAT	ACTIVITAT	HORES	RESULTATS D'APRENTATGE
-------------------	-----------	-------	------------------------

Dirigides

G1/G70

Classes teòriques	30/30	
Debats / Fòrums sobre les lectures i les pel·lícules	8/8	
Projecte de curs	15/15	

Supervisades

Tutories individuals de seguiment a l'alumnat	3/3	
Proves escrites	4/4	

Autònomes

Lectura individual dels textos obligatoris	30/30	
Visualització i anàlisi pel·lícules	10/10	
Realització projecte de curs	20/20	
Estudi personal i preparació proves escrites	30/30	

8.- Avaluació

L'avaluació de l'assignatura es farà de forma continuada a partir de **dues proves escrites** a mitjan i final de curs (**50%**), **un projecte de curs (30%)** i la **participació activa en els debats (20%)**. **No hi ha reavaluació.**

Per ser avaluat/da és imprescindible presentar-se a les proves escrites.

El projecte no realitzat o no lliurat a temps compten com a 0.

No participar en les discussions o, en el seu defecte, no lliurar una pàgina d'extracte de les idees principals de les lectures compta com a 0 en aquesta part.

De la prova escrita es valorarà el nivell de coneixement del tema, la pertinència de la resposta, la capacitat de relacionar idees, la claredat explicativa i l'argumentació; de les activitats, la capacitat d'anàlisi, la reflexió crítica, l'aportació personal, la capacitat de síntesi dels resultats, la claredat en l'exposició i la presentació formal. De la participació en els debats es valorarà l'exposició d'idees i el seguiment del debat mentre estigui viu.

ACTIVITATS D'AVALUACIÓ

HORES

RESULTATS D'APRENTATGE

ACTIVITATS D'AVALUACIÓ	HORES	RESULTATS D'APRENTATGE
Proves escrites	4/4	
Projecte de curs	25/25	
Participació en els debats	20/20	

9- Bibliografia i enllaços web

- ALBET, Abel (1993), "La nueva geografía regional o la construcción social de la región" a *Anales de Geografía de la Universidad Complutense*, 13: 11-29
- ALBET, Abel (2001), "¿Regiones singulares o regiones sin lugares? Reconsiderando el estudio de lo regional y lo local en el contexto de la geografía postmoderna", *Boletín de la Asociación de Geógrafos Españoles*, 32: 35-52
- ALBET, Abel & GARCIA RAMON, Maria Dolors (1998), "Teoria i mètodes de la geografia regional", a M. Pallarès & A. Tulla (eds.), *Geografia Regional*, Universitat Oberta de Catalunya, pp. 9-59
- ALLEN, John & MASSEY, Doreen & COCHRANE, Allan (1998), *Rethinking the region*, London, Routledge
- BOLETÍN DE LA ASOCIACIÓN DE GEÓGRAFOS ESPAÑOLES (1980), *La región y la geografía española*, Valladolid, Asociación de Geógrafos Españoles
- BOLETÍN DE LA ASOCIACIÓN DE GEÓGRAFOS ESPAÑOLES (2001), *Región y Geografía regional*, 32, Murcia, Asociación de Geógrafos Españoles
- BURGUENO, Jesús (2003), *Història de la divisió comarcal*, Barcelona, Rafael Dalmau
- BUTTNER, Anne (1980), *Sociedad y medio en la tradición geográfica francesa*, Vilassar de Mar, Oikos-Tau
- CASTILLO, José Manuel (1993), *Análisis geográfico regional y región. Entre la tradición geográfica y las tendencias disciplinares recientes*, Maracena (Granada), Instituto de Estudios Almerienses
- CLAVAL, Paul (1990), "La nova regió a final del segle XX", *La regionalització del territori i els ens*

- intermedis Barcelona*, Diputació de Barcelona, pp. 125-130
- CLAVAL, Paul (1993), *Initiation à la géographie régionale*, Paris, Nathan Université
- CRESSWELL, Tim (2005), *Place. A short introduction*, Oxford, Blackwell
- DE BLIJ, H.J. & MULLER, Peter O. (2005), *Concepts and regions in Geography*, Hoboken, NJ, John Wiley and sons
- DURAND, Marie-Françoise et al. (2008), *Atlas de la globalización*, València, Publicacions de la Universitat de València
- FRÉMONT, Armand (1976), *La région, espace vécu*, Paris, PUF
- GARCIA RAMON, Maria Dolors; NOGUÉ, Joan & ALBET, Abel (1992), *La práctica de la geografía en España*, Vilassar de Mar, Oikos-Tau
- GILBERT, Anne (1988), "The new regional geography in English and French speaking countries" a *Progress in Human Geography*, 12 (2): 208-228
- HIGUERAS ARNAL, Antonio M. (2003), *Teoría y método de la geografía. Introducción al análisis geográfico regional*, Zaragoza, Prensas Universitarias de Zaragoza, Colección textos docentes, 99
- HOLLOWAY, Lewis & HUBBARD, Phil (2001), *People and place. The extraordinary geographies of everyday life*, Harlow, Prentice Hall
- JOHSTON, R.J. et al. (1990), *Regional Geography. Current developments and future prospects*, London, Routledge
- JÖNSSON, C; TÄGIL, S. & TÖRNQVIST, G. (2000), *Organizing European space*, London, Sage
- KEATING, M. (1998), *The new regionalism in Western Europe*, Cheltenham, Edward Elgar
- LE GALÈS, P. & LEQUESNE, C. (1998), *Regions in Europe*, London, Routledge
- MARSTON, Sallie; KNOX, Paul & LIVERMAN, Diana (2002), *World regions in global contexts. Peoples, places and environments*, Upper Saddle River, NJ, Prentice Hall
- MASSEY, Doreen (1984), "Introduction. Geography matters" a D. Massey & J. Allen (eds.), *Geography matters! A reader*, Cambridge, Cambridge University Press/The Open University
- MASSEY, Doreen (2005), *For space*, London, Sage
- MENDEZ, Ricardo & MOLINERO, Fernando (2002), *Espacios y sociedades. Introducción a la geografía regional del mundo*, Barcelona, Ariel
- NOGUÉ, Joan (1989), "Espacio, lugar, región: hacia una nueva perspectiva geográfica regional", *Boletín de la Asociación de Geógrafos Españoles*, 9: 63-79
- ORTEGA VALCÁRCEL, José (2000), *Los horizontes de la geografía. Teoría de la geografía*, Barcelona, Ariel
- PAASI, A. (1995), Constructing territories, boundaries and regional identities, a T. Forsberg (ed.), *Contested territory*, Aldershot, Edward Elgar, pp. 42-61
- PALLARÈS, Montserrat & TULLA, Antoni F. (1999), *Geografía Regional*, Barcelona, Ediuoc, Edicions de la Universitat Oberta de Catalunya
- PUDUP, M.B. (1988), "Arguments within regional geography", *Progress in Human Geography*, 12 (3): 369-390
- PULSIPHER, Linda M. & PULSIPHER, Alex (2006), *World Regional Geography. Global patterns, local lives*, New York, W.H Freeman and co.
- RIUDOR, Lluís (1989), "L'herència vidaliana en la geografía espanyola", *Treballs de la Societat Catalana de Geografia*, 20: 21-34
- SOLÉ I SABARÍS, Lluís (1975), "La regió: estudi i concepte" a *Miscel·lània Pau Vila*, Barcelona, Societat Catalana de Geografia/Editorial Montblanc, pp. 413-477
- SOTELO, José Antonio (2001), *Estudiar la región*, Madrid, Fundación Infodal
- STORPER, Michael (1997), *The regional world. Territorial development in a global economy*, New York, The Guilford Press
- TREBALLS DE LA SOCIETAT CATALANA DE GEOGRAFIA (1990), *Regió i geografía regional*, 21, Barcelona, Societat Catalana de Geografia/Institut d'Estudis Catalans
- VILA, Pau (1926), *La Cerdanya*, Barcelona, Barcino